

Brussel, 29 november 2024
(OR. en)

16128/24

ESPACE 108	TELECOM 357
RECH 516	MI 976
COMPET 1154	ENER 574
IND 534	EMPL 589
EU-GNSS 26	CSC 686
TRANS 511	CSCGNSS 13
AVIATION 161	CSDP/PSDC 835
MAR 209	CFSP/PESC 1686

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	29 november 2024
aan:	de delegaties

nr. vorig doc.:	15017/24 + COR 1
Betreft:	Tussentijdse evaluatie van het ruimtevaartprogramma van de Europese Unie - Conclusies van de Raad (goedgekeurd op 29 november 2024)

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over de tussentijdse evaluatie van het ruimtevaartprogramma van de Europese Unie, goedgekeurd door de Raad tijdens zijn 4063e zitting, van 29 november 2024.

**CONCLUSIES VAN DE RAAD OVER DE TUSSENTIJDSE EVALUATIE VAN HET
RUIMTEVAARTPROGRAMMA VAN DE EUROPESE UNIE**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE

HERINNEREND AAN

- A. Verordening (EU) 2021/696 tot vaststelling van het ruimtevaartprogramma van de Unie, dat alle ruimtevaartactiviteiten van de EU samenbrengt in één alomvattend regelgevingskader.
- B. De conclusies van de Raad over Copernicus in de periode tot 2035¹.
- C. De conclusies van de Raad over een Europese aanpak van ruimteverkeersmanagement².
- D. De conclusies van de Raad over de EU-ruimtestrategie voor veiligheid en defensie³.
- E. De conclusies van de Raad over de versterking van het concurrentievermogen van Europa door middel van ruimtevaart⁴.
- F. De strategische agenda 2024-2029, die als bijlage bij de conclusies van de Europese Raad van juni 2024 is gevoegd⁵.

¹ Doc. 10070/22.

² Doc. 10071/22.

³ Doc. 14512/23.

⁴ Doc. 10142/24.

⁵ Doc. EUCO 15/24.

INLEIDING

1. IS INGENOMEN met het verslag van de Europese Commissie over de uitvoering van het ruimtevaartprogramma van de EU en de prestaties van het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa) (tussentijdse evaluatie), dat werd opgesteld in overeenstemming met artikel 102, lid 1, van Verordening (EU) 2021/696.
2. ERKENT de vooruitgang die sinds het begin van de uitvoering van het programma in 2021 is geboekt, met name wat betreft de consolidatie van de verschillende ruimtevaartactiviteiten van de EU binnen één regelgevingskader, waardoor de samenhang, de efficiëntie en de strategische impact van de ruimtevaartinitiatieven van de EU aanzienlijk zijn verbeterd.
3. IS INGENOMEN met de succesvolle uitvoering van Copernicus, Galileo en Egnos, de vlaggenschipinitiatieven van het programma, die aan hun kernprestatie-indicatoren hebben voldaan en consequent geavanceerde diensten hebben geleverd die essentieel zijn voor verschillende sectoren in de hele EU.
4. ERKENT dat er tijdig vooruitgang is geboekt met nieuwe initiatieven zoals GOVSATCOM en omgevingsbewustzijn in de ruimte (Space Situational Awareness, SSA), die bijdragen tot de strategische autonomie van de EU in een open economie en tot haar veerkracht in een steeds meer overbelaste en betwiste ruimte.
5. MERKT OP dat de operationele fase van de GOVSATCOM-activiteiten en van ruimteweer en aardscheerders in het kader van de SSA-component pas is begonnen aan het einde van de evaluatieperiode, die in overeenstemming met de verordening is afgelopen op 30 juni 2024, waardoor een robuuste evaluatie voor deze componenten, en met name een kosten-batenanalyse, mogelijk niet haalbaar was.
6. CONSTATEERT dat het programma, ondanks de uitdagende mondiale context, met inbegrip van geopolitieke spanningen, verstoringen van de toeleveringsketen en de gevolgen van de COVID-19-pandemie, zijn algemene succesvolle koers heeft aangehouden en er op passende wijze is begonnen met de integratie van nieuwe componenten.

7. IS INGENOMEN met de door alle betrokken entiteiten, waaronder de Europese Commissie, het Euspa, het Europees Ruimteagentschap (ESA), andere met de uitvoering belaste entiteiten en de EU-lidstaten, geleverde inspanningen om de gestage vooruitgang van het programma te waarborgen, en benadrukt het belang van nauwe samenwerking bij de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma.
8. NEEMT met voldoening NOTA van de bijdrage van het programma aan de strategische prioriteiten van de EU, met name bij het ondersteunen van de doelstellingen van de groene en de digitale transitie en de strategische autonomie en veerkracht van de EU door middel van de verbetering van de gegevens van Copernicus, Galileo en Egnos en de integratie ervan in EU-beleid zoals klimaat-, biodiversiteits- en oceaanmonitoring, vervoer en landbouw, en de succesvolle start van de voorbereidende activiteiten van GOVSATCOM.
9. ERKENT deze mijlpalen als bewijs van de toenemende maturiteit van het programma en de essentiële rol ervan bij het bevorderen van de Unie als mondiale speler in de ruimtevaartsector en bij het waarborgen dat de EU een voortrekkersrol blijft spelen op het vlak van innovatie en capaciteit op het gebied van ruimtevaart.

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN EN SOCIAAL-ECONOMISCHE VOORDELEN

10. IS INGENOMEN met de rol die het programma speelt bij de versterking van de veerkracht en strategische autonomie van de EU in een open economie, alsook met de bijdrage ervan aan de vermindering van de afhankelijkheid van niet-Europese ruimtevaartsystemen, door ervoor te zorgen dat de EU zelfredzaam blijft op kritieke gebieden zoals satellietnavigatie, plaats- en tijdbepaling, en aardobservatie, met behoud van het vermogen van de EU om onafhankelijk op het wereldtoneel te opereren, en met de groeiende capaciteiten op het gebied van SSA en ruimtebewaking en -monitoring (Space Surveillance and Tracking, SST), met name in een steeds meer betwiste en door concurrentie gekenmerkte ruimte.
11. WIJST OP het potentieel voor tweërlei gebruik van sommige ruimtecomponenten en ONDERSTREEPT dat het, in voorkomend geval en met inachtneming van de bevoegdheid van de lidstaten en het civiele karakter van het programma, wenselijk is rekening te houden met de behoeften en vereisten van de overheid.

12. ERKENT dat het programma heeft gezorgd voor een nieuwe impuls door de ontwikkeling van nieuwe markten en kansen voor ondernemingen, met name kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), start-ups en scale-ups, de bevordering van onderzoek, innovatie en technologische ontwikkeling, het creëren van nieuwe kansen voor bedrijven in de hele EU, de versterking van de ruimtevaartindustrie van de EU en de vernieuwing van een geschoolde beroepsbevolking, die stuk voor stuk de bredere economische groei van de Unie stimuleren.
13. ONDERKENT dat de sociaal-economische voordelen van het uitgevoerde programma evenredig zijn aan de volledige verwezenlijking en het wijdverbreide gebruik van de door het programma gegenereerde diensten en gegevens, en ONDERSTREEPT dat het belangrijk is de nadruk te leggen op en te zorgen voor een verbetering van de acceptatie door gebruikers van alle onderdelen van het programma door middel van een strategische aanpak en initiatieven, zowel voor de ruimtevaartsector als voor de niet-ruimtevaartsectoren.

UITVOERING VAN HET PROGRAMMA

14. ONDERKENT de positieve ontwikkeling van de Copernicus-component, waarvan de prestatiedoelstellingen werden overtroffen, met inbegrip van die voor de betrouwbaarheid en continuïteit van gegevens en diensten, ondanks de tegenslagen als gevolg van de ontbrekende gegevens van Sentinel-1B; STELT VAST dat het aantal gebruikers van gegevens en diensten van Copernicus blijft stijgen, wat het toenemende belang en nut van de verstrekte informatie weerspiegelt om aan de behoeften van de gebruikers te voldoen en het EU-beleid, met name de Green Deal van de EU, te ondersteunen.
15. MERKT OP dat het huidige prijsbeleid van het programma, met name het vrije, volledige en opendatabeleid van Copernicus, doeltreffend is gebleken bij het ondersteunen van innovatie en een breed gebruik in meerdere sectoren, maar NEEMT NOTA van de beperkingen van het bestaande model voor het delen van gegevens en het verlenen van licenties bij het verkrijgen van gegevens uit commerciële bronnen.
16. NEEMT NOTA van de beoordeling met betrekking tot de ontwikkeling van een potentiële nieuwe EU-overheidsdienst voor aardobservatie die bestaande en geplande capaciteiten zou aanvullen en zou inspelen op vastgestelde behoeften, met inbegrip van het bieden van meer ondersteuning voor veiligheid en defensie waar dat nodig is.

17. IS VERHEUGD OVER de algemene prestaties van Galileo en de aankondiging van nieuwe diensten zoals de hoge-precisiedienst (High Accuracy Service, HAS), die Galileo veel nauwkeuriger maakt, en IS INGENOMEN MET de initiële uitzendingen, in afwachting van de dienstverklaring, van de publiek gereguleerde dienst (Public Regulated Service, PRS) en de Open Service Navigation Message Authentication (OSNMA), die cruciale voordelen moeten bieden voor zowel de overheids- als de particuliere sector, onder meer op het gebied van vervoer, landbouw, beheer van noodsituaties, veiligheid, beveiliging en defensie. NEEMT met bezorgdheid NOTA van het toenemend aantal gevallen van spoofing en opzettelijke storingen.
18. BETREURT dat het volledige operationele vermogen (Full Operational Capability, FOC) van de open dienst en het initiële operationele vermogen (Initial Operational Capability, IOC) van de publiek gereguleerde dienst nog niet zijn gerealiseerd, deels vanwege problemen in verband met lanceerdiensten, BENADRUKT dat dergelijke problemen potentiële risico's inhouden voor de continuïteit en kwaliteit van de Galileo-diensten en ROEPT OP tot verdere verbetering van het kwaliteits- en beveiligingsbeheer binnen het programma; DRINGT ER derhalve bij de Commissie OP AAN prioriteit te geven aan de stationering van satellieten, de problemen aan te pakken, en ervoor te zorgen dat de Galileo-dienst op lange termijn goed blijft presteren.
19. ONDERKENT dat Egnos de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van satellietnavigatie in Europa aanzienlijk heeft verbeterd, maar dat er nog enkele lacunes in de dekking zijn, en ROEPT de Commissie OP deze lacunes aan te pakken en te zorgen voor een continue en veilige exploitatie tijdens de uitrol van Egnos V3, en het Egnos-systeem aan te passen aan de behoeften van andere grote gebruikers.
20. IS VERHEUGD OVER de succesvolle resultaten van de diensten voor ruimtebewaking en -monitoring (Space Surveillance and Tracking, SST) in het kader van het onderdeel SSA, met name de steeds grotere deelname van lidstaten en het groeiende aantal geregistreerde organisaties en satellieten, waaruit blijkt dat het programma erin geslaagd is om binnen de EU het omgevingsbewustzijn in de ruimte te vergroten en om een wereldwijde coördinatie te bevorderen tussen bestaande en in ontwikkeling zijnde systemen voor ruimtebewaking en -monitoring in verschillende regio's over de hele wereld.

21. ONDERSTREEPT dat de EU-infrastructuur voor ruimtebewaking en -monitoring moet worden gemoderniseerd en versterkt zodat ruimteobjecten en -schroot beter kunnen worden bewaakt en gemonitord, en ROEPT de Commissie en de lidstaten derhalve OP de SST-vermogens verder te versterken met het oog op een robuust en veerkrachtig systeem voor omgevingsbewustzijn in de ruimte.
22. ONDERSTREEPT het belang van de lopende analyse van de vereisten voor diensten inzake weersverschijnselen in de ruimte (Space Weather Events, SWE) uit hoofde van artikel 60 van de EU-ruimtevaartverordening. ONDERKENT voorts dat het Europees Ruimteagentschap (ESA) de hem toevertrouwde taken op dit gebied en op het gebied van aardscheerders doeltreffend heeft uitgevoerd.
23. STELT VAST dat er voorbereidende activiteiten aan de gang zijn voor de verlening van diensten in het kader van het GOVSATCOM-initiatief, waaronder de aanbestedingsprocedure voor hub-infrastructuur, en dat de aanvankelijke vertragingen zijn beperkt, waaruit blijkt dat het programma in staat is om kritieke beveiligde communicatiediensten te leveren die van vitaal belang zijn voor missies en operaties van de Unie en haar lidstaten, met name missies waarbij veiligheid en beveiliging vooropstaan.
24. ONDERSTREEPT de complementariteit van het GOVSATCOM-onderdeel met IRIS², het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit, dat zorgt voor een alomvattende, kosteneffectieve en efficiënte afstemming op de behoeften van de EU op het gebied van beveiligde communicatie, zoals wereldwijde dekking.

Euspa

25. VERWELKOMT de ontwikkeling van het Europees GNSS-Agentschap (GSA) tot het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma (Euspa) als een belangrijke stap in de richting van een betere governance en een beter beheer van het programma en van het operationele systeem en de onderdelen van het programma. IS tegelijkertijd ERKENTELIJK voor de flexibiliteit die het Euspa heeft betoond door nieuwe taken op zich te nemen en zich aan te passen aan nieuwe verantwoordelijkheden en uitdagingen.

26. IS INGENOMEN met de algemene prestaties van Euspa bij het beheer van zijn kerntaken en de hem toevertrouwde taken in het kader van het EU-ruimtevaartprogramma, en met de belangrijke inspanningen die het heeft geleverd voor een doeltreffende dienstverlening en een veilig beheer van ruimteactiva en voor het bevorderen van innovatie en marktacceptatie binnen de ruimtevaartsector van de EU; WAARDEERT dat de onafhankelijkheid en autonomie van de raad voor beveiligingshomologatie zijn gewaarborgd.
27. ONDERSTREEPT de rol van het Euspa als de structuur voor ruimteveiligheidsmonitoring van het EU-ruimtevaartprogramma, IS INGENOMEN MET het actieplan van de Commissie om de huidige beperkingen van het Galileo-veiligheidsmonitoringsysteem te ondervangen, en BENADRUKT dat de operationele beveiliging van de satellietssystemen van de EU moet worden versterkt en dat het Euspa daarbij een sleutelrol moet spelen.

GELEERDE LESSEN EN VOORUITZICHTEN

28. BENADRUKT dat dringend iets moet worden gedaan aan de toenemende bedreigingen voor de veiligheid en veerkracht van het ruimtevaartprogramma, gezien de toenemende cyberbeveiligingsrisico's, elektromagnetische storingen op radiofrequenties, zonneactiviteit en risico's op botsingen, en BENADRUKT dat doortastend moet worden opgetreden om de duurzaamheid van ruimtevaartactiviteiten op lange termijn te waarborgen.
29. IS ZICH ERVAN BEWUST dat het EU-ruimtevaartprogramma minder afhankelijk moet worden van derde landen, wat met name van belang is op kritieke gebieden zoals de toegang tot grondstoffen, onderdelen en diensten, en IS INGENOMEN MET de activiteiten van het waarnemingscentrum voor kritieke technologieën en de gezamenlijke taskforce inzake kritieke ruimtevaarttechnologieën.
30. ONDERKENT dat de autonome, veilige en kosteneffectieve toegang van de Unie tot de ruimte moet worden versterkt, NEEMT NOTA van de maatregelen van de Commissie om zich in naar behoren gemotiveerde omstandigheden te verzekeren van alternatieve lanceeroplossingen door aanbieders uit derde landen, en BENADRUKT de urgentie en de noodzaak van continue ondersteuning voor de aanpassing, ontwikkeling en inzet van autonome Europese lanceercapaciteiten die toegang bieden tot de ruimte, rekening houdend met de essentiële veiligheidsbelangen van de Unie.

31. HERINNERT ERAAN dat bij de verdere programmering van het EU-ruimtevaartprogramma moet worden gezorgd voor meer continuïteit en verdere ontwikkeling van de bestaande operationele onderdelen, met name Copernicus, Galileo en Egnos.
32. ROEPT OP tot stroomlijning van de aanbestedingsprocedures door alle actoren die betrokken zijn bij het EU-ruimtevaartprogramma, en tot verdere integratie in het programma van nieuwe ruimtevaartactoren en het opkomende ruimte-ecosysteem (met inbegrip van start-ups, nieuwkomers en kmo's), en ONDERSTREEPT het belang van open en transparante aanbestedingsprocedures die de ontwikkeling van een gediversifieerde en innovatieve Europese ruimtevaartindustrie ondersteunen, rekening houdend met de doelstelling om de strategische autonomie van de Unie in een open economie te bevorderen, met name op technologisch gebied voor cruciale technologieën en waardeketens.
33. VERZOEKT de Commissie voort te bouwen op de beoordeling⁶ van de bestaande belemmeringen voor een betere marktacceptatie van op ruimtevaart gebaseerde gegevens en diensten in alle sectoren van de economie, aangezien het wegnemen van deze belemmeringen van cruciaal belang is om de sociaal-economische voordelen van het EU-ruimtevaartprogramma te maximaliseren en ervoor te zorgen dat het potentieel ervan in de hele Unie ten volle wordt gerealiseerd, en ROEPT de Commissie ertoe OP om samen met de met uitvoering belaste entiteiten, waaronder het Euspa, en met betrokkenheid van de lidstaten, deze uitdagingen aan te pakken door middel van een toekomstgerichte strategische benadering met de nadruk op samenwerking, innovatie en aanpassingsvermogen, via de ontwikkeling en vaststelling van een doelmatige strategie voor ruimtevaartgegevens.
34. VERZOEKT de Commissie een sterke ruimtevaarteconomie van de Unie te bevorderen door concurrentievermogen, innovatie, ondernemerschap, vaardigheden en capaciteitsopbouw in alle lidstaten en regio's van de Unie te versterken, met bijzondere aandacht voor kmo's en start-ups.
35. MERKT echter OP dat de in de verordening vastgelegde kernindicatoren beter moeten worden omschreven, met name wat betreft concurrentievermogen, de rol van kmo's en bepaalde onderdelen van de programmering, en ONDERKENT derhalve dat het nieuwe conceptuele kader een belangrijk instrument zou zijn om de voordelen van het EU-ruimtevaartprogramma te beoordelen.

⁶ Doc. 12013/24.

36. ONDERKENT dat voortdurende gebruikersgestuurde investeringen in concurrerende innovatie en infrastructuur van essentieel belang zijn om het leiderschap op het gebied van ruimtevaarttechnologieën te behouden en synergieën te bevorderen met programma's en initiatieven ter ondersteuning van nieuwe ruimtevaarttoepassingen door middel van technologieën zoals artificiële intelligentie, kwantumtechnologie, autonome systemen en cyberbeveiliging.
37. JUICHT TOE dat het EU-ruimtevaartprogramma wordt benut om de Unie verder te positioneren als een betrouwbare partner in de ruimtevaartdiplomatie. De verwezenlijkingen van het programma dienen, voornamelijk via de onderdelen Copernicus, Galileo en Egnos en het SST-subonderdeel, als mondiale benchmarks en zijn van vitaal belang voor het ontwikkelen en versterken van partnerschappen met derde landen, die essentieel zijn om de mondiale invloed van de EU te vergroten en internationale samenwerking in de ruimte te bevorderen.
-